

prima instanță - R. Costru,
instanța de apel - I. Cimpoi, N. Craiu, V. Pruteanu

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
Judecători

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Miroslav Cauș în interesele recurentului Ciobanu Serghei,

în pricina civilă înaintată de Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău împotriva lui Ciobanu Serghei cu privire la repunerea în termenul de adresare în instanță și încasarea sumei de 505 945 lei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care s-a respins cererea depusă de Ciobanu Serghei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ciobanu Serghei ,fiindu-i acordat termen pentru achitarea taxei de stat.

c o n s t a t ă:

La 10 octombrie 2014 Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ciobanu Sergiu prin care a solicitat repunerea în termenul de adresarea în instanța de judecată, încasarea de la Ciobanu Serghei a sumei datorate de 505 945 lei.

În motivarea cerere au indicat că terenul cu număr cadastral 8039316.142 a aparținut unității administrativ teritoriale Trușeni, mun. Chișinău pînă la dispunerea lui la licitație.

Conform Deciziei Consiliului Comunal Trușeni nr. 05/3 din 11 iunie 2008 pîrîtul Ciobanu Serghei a fost desemnat ca câștigător la procurarea terenului în cauză cu suprafață de 0,4245 ha la prețul de 583 465 lei, în care se include cuantumul taxei de stat acontului de 57 520 lei achitat de către Ciobanu Serghei pentru participare la licitație, restul sumei de 505 945 lei urma să fie achitat pînă la semnarea contractului.

Cu toate acestea la 10 august 2009 a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a terenului indicat supra, autentificat de notarul Evghenii Berghii cu nr. 5553, însă plata pînă în prezent nu a fost efectuată.

Astfel, conform pct.2 al contractului s-a stabilit că prețul imobilului înstrăinat, stabilit de către părți de comun acord constituie 583 465 lei, care va fi achitat de către cumpărător pînă la semnarea contractului, sumă care nu a fost achitată.

Ciobanu Serghei a înstrăinat terenului în cauză la 08 iunie 2010 lui Bărdahan Larisa, aceasta din urmă la 18 decembrie 2010 la înstrăinat lui Șchendre Ion și Șchendra Nina. Deși Ciobanu Serghei a înstrăinat terenul respectiv nu a achitat Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău, prețul convenit în contractul de vânzare-cumpărare.

Totodată, Ciobanu Serghei potrivit ordinelor de plată nr. 246364316 din 07 septembrie 2010 și nr. 246841259 din 16 septembrie 2011 a efectuat două transferuri pe contul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău în sumă de 20 000 lei.

Prin urmare, conform actului de verificare a datoriei lui Ciobanu Serghei către Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău constituia 505 945 lei.

Prin hotărîrea judecătorei Nisporeni din 26 octombrie 2015 s-a admis cererea primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău către Ciobanu Serghei, s-a repus în termenul de adresarea în judecată Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău și s-a încasat de la Ciobanu Serghei în beneficiul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău datoria în sumă de 505 945 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea judecătorei Nisporeni din 26 octombrie 2015 Ciobanu Serghei a depus apel împotriva hotărîrii judecătorei Nisporeni din 26 octombrie 2015 solicitînd scutirea parțială a taxei de stat și casarea integrală a hotărîrii judecătorei Nisporeni din 26 octombrie 2015 cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău împotriva lui Ciobanu Serghei cu privire la repunerea în termen și încasarea datoriei să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, s-a respins cererea depusă de Ciobanu Serghei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, ca neîntemeiată.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 9 883,76 lei pînă la 07 aprilie 2016, ora 14:30.

S-a explicat apelantului că în cazul neachitării taxei de stat, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 05 aprilie 2016 avocatul Miroslav Căuș, în interesele lui Ciobanu Serghei a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, solicitînd, casarea încheierii recurate și scutirea de la plata taxei de stat.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

În motivarea cererii de recurs a indicat că instanța de apel nu a ținut cont de lipsa veniturilor apelatului Ciobanu Serghei, ignorînd astfel, dispozițiile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 28 iunie 2004.

Astfel, la cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat Ciobanu Serghei a anexat informația privind veniturile sale salariale din cadrul Asociației Obștești

”Clubul de Hochei pe Gheață ”Platina” din care rezultă lipsa veniturilor în perioada de referință.

Respectiv, instanța de apel nu a ținut cont de informația privind lipsa veniturilor salariale prezentate de Ciobanu Serghei la depunerea apelului.

Susține că instanța de apel a examinat cererea de scutire în lipsa lui Ciobanu Serghei și a reprezentantului acestuia care a depus cerere de amânare, privind posibilitatea prezentării probelor suplimentare în sprijinul cerinței formulate. Astfel, prin respingerea cererii de amânare, examinării cererii și adoptării încheierii de respingere a cerinței de scutire de la plata taxei de stat, instanța de apel a încălcat dreptul lui Ciobanu Serghei la un proces echitabil garantat de art. 6.1. al Convenție Europene a Drepturilor Omului.

Încheierea cu privire la respingerea ca neîntemeiată a cererii depusă de Ciobanu Serghei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel a fost emisă de Curtea de Apel Chișinău la 25 februarie 2016.

Încheierea a fost emisă în lipsa lui Ciobanu Serghei și a reprezentantului acestuia potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 25 februarie 2016.

Potrivit recipisei din 04 aprilie 2016 avocatul Miroslav Căuș, reprezentatul lui Ciobanu Serghei a primit încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 cu privire la respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat (f.d. 179).

La 05 aprilie 2016 avocatul Miroslav Căuș, în interesele lui Ciobanu Serghei a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 prin care s-a respins cererea lui Ciobanu Serghei cu privire la scutirea parțială a taxei de stat. Respectiv, instanța de recurs constată că recursul a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

S-a stabilit că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, s-a respins cererea depusă de Ciobanu Serghei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel legală și întemeiată, iar recursul neîntemeiat din următoarele considerente.

Apelantul la depunerea apelului nemotivat a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat probe ce a-r demonstra situația materială precară invocată și imposibilitatea achitării taxei de stat, care ar sta la baza scutirii acestuia de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 365 al. (4) Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 368 al. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei urmează că Primăria com. Trușeni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea datoriei derivată din raporturile de vânzare-cumpărare dintre părți.

Prin urmare, litigiul în cauză este unul patrimonial.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că în cazul când cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții de sine stătătoare cu caracter patrimonial, taxa de stat se va calcula conform valorii fiecărei pretenții aparte art. 87 alin.(1) lit. k) Codul de procedură civilă.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a nu da curs cererii de apel depusă de Ciobanu Serghei, ulterior de a-i acorda termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 9883,76 lei.

Colegiul conchide că scutirea de la achitarea taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă la materialele dosarului nu există suficiente probe veridice și reale care indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Argumentul recurentului precum că potrivit informației privind veniturile sale salariale din cadrul Asociației Obștești "Clubul de Hochei pe Gheață "Platina" din care rezultă lipsa veniturilor, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat.

Recurentul nu a prezentat probe suplimentare în vederea justificării imposibilității achitării integrale a taxei de stat la depunerea cererii de apel și care ar demonstra că nu deține și alte mijloace financiare, or, în susținerea acestei afirmații nu au fost prezentate înscrisuri suficiente și confirmative.

Prin urmare impunerea achitării plății taxei de stat, pentru examinarea apelului, nu reprezintă limitarea accesului la justiție, or lipsește proporționalitatea scopului urmărit și mărimea taxei de stat achitată.

Neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art.85 Codul de procedură civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantei de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or înaintând cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat de aceasta.

Prin urmare instanța atestă că recurentul Ciobanu Serghei nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică că, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Urmează de menționat faptul, că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceea că nu a dat curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul reclamantului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cît și de internațională ori,

CEDO, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă acestea urmărește un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiutor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, avînd în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamant raportat la veniturile sale.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a concluzionat că cererea de apel nu corespunde exigențelor prevăzute de art. art. 364 și 365 Codul de procedură civilă, acordîndu-i apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către

recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Miroslav Cauș în interesele recurentului Ciobanu Serghei.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care s-a respins cererea depusă de Ciobanu Serghei privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ciobanu Serghei, fiindu-i acordat termen pentru achitarea taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Valeriu Doagă

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari